

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM POLİTİKALARI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

EĞİTİM POLİTİKALARINDA NELER OLUYOR?

“Neler oluyor?” başlıklı bu bültende Türkiye ve dünyada eğitim politikalarına konu olabilecek gelişmeler Merkezimiz (EPAR) tarafından haftalık periyotlarla taranmaktadır. Her ay sonunda ise tarama sonucunda okuyucularımızın ilgisini çekeceği düşünülen gelişmelere kısa kısa vurgu yapılarak kaynak belgeye erişim linki paylaşılmaktadır.

(Gazi-Epar.Gazi.Edu.Tr)

Mart 2024

İÇİNDEKİLER

<i>Etiyopya’da Okul Öncesi Eğitimde Engelli Katılımının Yaygınlaştırılmasına Yönelik Politikalar</i>	2
<i>Kız Çocukların ve Kadınların Eğitimine Yatırım Yapmak Neden Akıllıca Bir Hareket?</i>	2
<i>Tarihte IBE Kadınları ve Karşılaştırmalı Eğitimdeki Öncü Roller</i>	3
<i>Çok Dilli Eğitim, Yerli Dilleri Korumak ve Adalet Sağlamak</i>	4
<i>Afganistan’da Bir Annenin Okuryazarlık Öğrenme ve Güçlenme Yolculuğu</i>	4
<i>Küresel Öğretmen Açığının Giderilmesine Yönelik Politika</i>	5
<i>UNESCO’da Uluslararası Anadil Günü</i>	5
<i>UNESCO Gazze Şeridi’ndeki Çocuklara Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek Sağlıyor</i>	6
<i>Afganistan’da Karma Eğitim</i>	6
<i>Web Semineri: HELA Girişiminin Parçası Uzaktan Öğrenmeyi Değerlendiren Modül</i>	7
<i>Artan Öğrenim Ücretlerine Rağmen, Üniversite Mezunu Olmak ABD’de Hâlâ Sağlam Bir Yatırım Olarak Görülüyor</i>	7
<i>Cumhuriyetimizin 100. Yılında Öğrenci Sayısı 53, Öğretmen Sayısı 93 Kat Arttı.</i>	8
<i>Türkiye-Azerbaycan Üniversitesi Kuruluş Çalışmaları</i>	8
<i>Yükseköğretim Kurulu Başkanı Özvar, Yapay Zekâ, Dijitalleşme ve Büyük Veri Alanlarında Üniversitelerde Açılacak Yeni Program ve Bölümleri Açıkladı</i>	9
<i>Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Tarafından Yurt Dışında Öğrenim Görmek İsteyenler için Önemli Bir Düzenleme Getirildi</i>	10

DÜNYADA NELER OLUYOR?

UNICEF

Etiyopya'da Okul Öncesi Eğitimde Engelli Katılımının Yaygınlaştırılmasına Yönelik Politikalar

1,2 milyondan fazla engelli küçük çocuğun (4-6 yaş arası) bulunduğu Etiyopya'da hükümet, engelli çocukların eğitim politikaları, stratejileri ve planlarına dâhil edilmesini yaygınlaştırarak hiçbir çocuğu geride bırakmamak için önemli çabalar sarf etmiştir. Sonuç olarak 2020-2023 yılları arasında Ulusal Eğitim Sektörü Kalkınma Planı kapsamında okul öncesi programı aracılığıyla 63.000'den fazla engelli çocuğa ulaşılmıştır.

Haberin detayları için [Link](#)

Kız Çocukların ve Kadınların Eğitimine Yatırım Yapmak Neden Akıllıca Bir Hareket?

Son yıllarda olumlu gelişmelere rağmen dünya genelinde 122 milyon kız çocuğunun hâlâ okula gidemediği görülmektedir. Kızların dezavantajı, çeşitli faktörlerden dolayı daha da kötüleşmektedir. Bu faktörlerden en önemlilerinden birisi yoksulluktur. Örneğin Fildişi Sahili'nde okullarda her 100 erkek öğrenciye karşılık 72 kız öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrencilerden 22'si yoksul kız öğrencilerden oluşmaktadır. Diğer bir faktör ise konumdur. Örneğin Mozambik'te her 100 genç erkeğe karşılık 73 genç kadın okulda bulunmaktadır. Ancak kentsel alanlarda kısmen cinsiyet eşitliği varken kırsal kesimde her 100 genç erkeğe karşılık 53 genç kadın okula gitmektedir. Kızlar ortaöğretimi tamamlamada erkekleri yakalamakta, hatta geride bırakmaktadır. Orta ve Güney Asya'da ise her 100 erkek öğrenciye karşılık 94 kız öğrenci ortaöğretimi tamamlamaktadır.

Eşitsizlik, ilerlemeye rağmen her 100 genç erkeğe karşılık yalnızca 88 genç kadının ortaöğretimi tamamladığı Sahra Altı Afrika'da da sürmektedir. Kız çocuklarında okul dışı kalma oranının en yüksek olduğu 10 ülkeden dokuzu Sahra altı Afrika'da yer

almaktayken onuncu ülke ise Afganistan'dır. Bu 10 ülkenin 8'inde okul çağındaki kızların en az %50'si, Afganistan'da ise kızların yüzde 75'i okula gitmemektedir. Bu oranlar şaşırtıcıdır ve acilen ele alınması gerekmektedir.

Haberin detayları için [Link](#)

UNESCO

Tarihte IBE Kadınları ve Karşılaştırmalı Eğitimdeki Öncü Roller

UNESCO Uluslararası Eğitim Bürosu (UNESCO-IBE), kurulduğu 1925 yılından bu yana herkesin kaliteli eğitime erişimini teşvik etme konusunda ön saflarda yer almaktadır. Yıllar geçtikçe IBE'deki kadınlar kuruluşun misyonunu şekillendirmede, eğitim ve kadın haklarının savunulmasında çok önemli bir rol oynamaktadır. IBE, ilk günlerinden itibaren eğitim verilerinin paylaşılması yoluyla çağdaş sosyal sorunların ele alınmasının önemi hakkında farkındalık oluşturmuştur. IBE Bülteni 28'de (1933) “evli kadın öğretmen” konulu rapor yayımlanmıştır. Bu rapor evli kadınların öğretmenlik mesleğinde karşılaştığı zorlukları gündeme getirmiştir.

IBE'deki kadınlar, günümüzde eğitim sistemlerini dönüştürme yolunda kritik bir rol üstlenmektedir. IBE çalışanlarının çoğunluğunu oluşturan kadınlar IBE'nin önemli alanlarını yönetmektedir. Böylece etkili, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir eğitim vizyonu için müfredatı yeniden şekillendirme misyonunu güçlendirmektedirler. Geleceğe dönük olarak herkes için erişilebilir ve nitelikli bir eğitim arayışında iş birliğinin önemi vurgulanmaktadır. Bu, adil bir eğitim mirasının güçlendirilmesi ve gelecek nesiller için sağlam temellerin atılması anlamına gelmektedir.

Haberin detayları için [Link](#)

Çok Dilli Eğitim, Yerli Dilleri Korumak ve Adalet Sağlamak

Çok kültürlü toplumlar, dillerin varlığı sayesinde ayakta kalmaktadır. Bilgi, gelenekler ve kimlik, topluluklar arasında ve bireyler arasında dilin gücüyle aktarılmakta ve korunmaktadır. Ancak, dil çeşitliliği gün geçtikçe daha fazla tehdit altındadır. UNESCO'ya göre dünya genelinde konuşulan yaklaşık 7.000 dilin en az %40'ı tehlike altında ve her iki haftada bir dil kaybolmaktadır. Bu da toplulukların kültürel ve entelektüel mirasının kaybına yol açmaktadır.

Haberin detayları için [Link](#)

Afganistan'da Bir Annenin Okuryazarlık Öğrenme ve Güçlenme Yolculuğu

UNESCO'nun, Afganistanlı bir annenin okuryazarlık edinimi ile ilgili anlatısı aşağıdaki gibidir:

“Eğitim ve okuryazarlık, kadınların hayatlarında dönüştürücü bir etkiye sahiptir. Kabul'daki küçük bir evde, Maryam, ikinci kızının ev ödevine yardım etmekteydi. Neredeyse gün batımına kadar birlikte duvarın yanında oturup sorulara bakıyorlardı. Altı çocuğun annesi olarak Maryam, gününün çoğunu çocuklarına bakımına ayırırdı. Kolay bir iş değildi, ancak çocuklarına olan sevgisi sayesinde bunu hiçbir zaman bir yük olarak görmezdi.

Maryam, ilk anne olduğunda okuma-yazmayı bilmiyordu. En büyük kızı yedi aylıkken yüksek ateş ile rahatsızlandı. Maryam, ne yapacağını bilmeden kızını alıp yakınlardaki bir hastaneyi aramaya başladı. Ancak hastaneyi bulamadılar çünkü işaretleri okuyamıyordu.

Bu durum Maryam'ı yıktı ve hayal kırıklığına uğrattı. O an, okuma-yazmayı öğrenmek istediğini fark etmişti. Hemen bir okuryazarlık programına kaydoldu ve derslere başladı. “Çocuklarıma daha iyi bakabilmek için okuma-yazmayı öğrenmek istiyorum” demişti.

Şimdi, Maryam hastanelerin ve eczanelerin işaretlerini okuyabiliyor. Ayrıca çocuklarına okul ödevlerinde yardımcı olabiliyor.”

Haberin detayları için [Link](#)

Küresel Öğretmen Açığının Giderilmesine Yönelik Politika

2010 yılından bu yana UNESCO'nun ev sahipliğinde düzenlenen Eğitim 2030 için Öğretmenlere Yönelik Uluslararası Görev Gücü Politika Diyalog Forumu, eğitim paydaşları için küresel bir platformdur. Bu forum, bilgi alışverişini, akran öğrenimini ve Hedef 4.c'ye doğru ilerlemenin izlenmesini teşvik etmek amacıyla düzenlenmiştir. 14. Politika Diyalog Forumu, ortak zorluklarla mücadele etmek ve etkili politikalar yoluyla öğretmenlik mesleğini güçlendirmek için geleceğe dönük stratejiler belirlemeyi amaçlamaktadır. Forum, Güney Afrika Cumhuriyeti Temel Eğitim Bakanlığı ev sahipliğinde 26-29 Şubat 2024 tarihlerinde Johannesburg kentinde yüz yüze gerçekleşmiştir. Forumun ardından 29 Şubat'ta sadece Öğretmenlere Yönelik Görev Gücü üyeleri için yönetim toplantıları düzenlenmiştir. Etkinlik kapsamında ilk olarak Öğretmenlere Yönelik Görev Gücü ve UNESCO Küresel Öğretmenler Raporu tanıtılmış ve UNSG Yönlendirme Komitesi Yüksek Düzey Panelinin Tavsiyeleri sunulmuştur.

Haberin detayları için [Link](#)

UNESCO'da Uluslararası Anadil Günü

Bugün dünya nüfusunun %40'ı, konuştuğu ya da anladığı dilde eğitim alamamaktadır. Bazı ülkelerde bu oran %90'ın üzerine çıkmaktadır. Yapılan araştırmalar, öğrencilerin kendi dillerini kullanmasının sağlam bir öğrenme temeli oluşturduğunu, özgüveni ve eleştirel düşünme becerilerini artırdığını, aynı zamanda nesiller arası öğrenme, dilin canlandırılması ve kültürün korunması gibi faydalar sağladığını göstermektedir. UNESCO'nun 2024 Uluslararası Anadil Günü kutlaması, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi 4'ün çağrısını yansıtarak herkes için kapsayıcı ve kaliteli eğitim ile yaşam boyu öğrenmeye vurgu yapmaktadır. Aynı zamanda çok dilli eğitim politikaları ve uygulamalarının önemi de vurgulanmaktadır. Bu yıl UNESCO Genel Merkezinde düzenlenen etkinlikte, çok dilli eğitim üzerine iki panel tartışmasına yer verilmiştir.

Haberin detayları için [Link](#)

UNESCO Gazze Şeridi'ndeki Çocuklara Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek Sağlıyor

Çocuklar, Gazze Şeridi'ndeki çatışmanın ortasında en savunmasız durumdadır. UNESCO, yerinden edilmiş çocuklar ve ailelerine, yaşadıkları travmalarla başa çıkabilmeleri için destek vermektedir. Gazze Şeridi'ndeki askeri operasyonlar, büyük çaplı bir insani krize ve maddi yıkıma neden olmuş, sivil yaşamın her alanını etkilemiştir. Altyapı ciddi şekilde zarar görmüş, okulların yaklaşık %92'si hasar almış veya yerinden edilmiş nüfusun barınabilmesi için barınma alanlarına dönüştürülmüştür. 625.000'den fazla öğrenci eğitimlerine erişimini kaybetmiştir. Yerinden edilmiş nüfusun ihtiyaçları büyüktür. Bu, psikolojik yardım ve stres yönetimini de içermektedir. UNESCO, Ekim 2023'te eğitim yetkisi çerçevesinde Khan Younis ve Refah'taki 8 sığınma evinde çocuklara ve ailelerine ruh sağlığı ve psikososyal destek sağlamak amacıyla bir pilot uygulama başlatmıştır. Eğlence aktiviteleri ve danışmanlık seansları, çocukların duygusal süreçlerini işlemelerine, korkularını ifade etmelerine ve streslerini azaltmalarına yardımcı olmaktadır. Ayrıca, ebeveynlere ve bakıcılara, çocuklarına kriz boyunca rehberlik etmelerine yardımcı olacak kaynaklar sunulmaktadır.

Haberin detayları için [Link](#)

Afganistan'da Karma Eğitim

Kabil'de öğretmenlik yapan Bayan Anwari, Afganistan'da eğitim ve öğrenimin kalitesini artırmayı hedefleyen bir dijital eğitim projesi üzerinde UNESCO ile birlikte çalışmaktadır. Proje, geleneksel eğitimi dijital öğrenmeyle birleştirmeyi, teknolojiden yararlanmayı, aktif öğrenme stratejilerini ve öğrenmenin kişiselleştirilmesini odak noktası haline getirmektedir. Ayrıca öğrencilerin öğretmenleriyle WhatsApp aracılığıyla iletişim kurabilmelerini sağlayan yeni bir yöntem de tanıtılmaktadır. Projeye UNESCO ve İsveç Ulusal Sağlık Akademisinden destek sağlanmıştır. Proje için 297 başvuru alınmıştır.

Haberin detayları için [Link](#)

Web Semineri: HELA Girişiminin Parçası Uzaktan Öğrenmeyi Değerlendiren Modül

27 Şubat'ta düzenlenen web seminerinde, ülkelerin daha etkili çevrimiçi değerlendirmelere yönlendirilmesi için belirlenen yol ve araçlar sunulmuştur. Eğitimin geliştirilmesi, toplumsal değer ve idealleri destekleyen değerlerin, ilkelerin ve öğretim yöntemlerinin geliştirilmesine katkıda bulunduğu için toplumun “yeni normalinde” çok önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, UNESCO-IBE tarafından düzenlenen ve Almanya tarafından finanse edilen web seminerinde, bölgesel uyum ve geleceğe yönelik beklentilerin karşılanması için belirlenen yol ve araçlar sunulmuştur. Batı ve Orta Afrika'daki yaklaşık yirmi ülkeyi kapsayan bölgesel bir araştırmaya dayanarak çeşitli UNESCO-IBE uzmanları tarafından uzaktan eğitim değerlendirmesi üzerine bir modül sunulmuştur.

Haberin detayları için [Link](#)

AERA

Artan Öğrenim Ücretlerine Rağmen, Üniversite Mezunu Olmak ABD’de Hâlâ Sağlam Bir Yatırım Olarak Görülüyor

Yapılan yeni bir çalışma, 5,8 milyon Amerikalı üzerinde gerçekleştirilmiş olup ekonomik getiri oranının üniversite bölümlerine ve öğrenci demografisine göre değişse de üniversite diploması almanın hâlâ sağlam bir yatırım olduğunu ortaya koymaktadır. Bulgular, artan üniversite maliyetleri, üniversite kayıtlarındaki düşüş ve değişen ekonomi karşısında üniversite diplomasının değeri konusundaki şüphelerin artmaya devam ettiği bir dönemde yayınlanmıştır. Araştırma, yüksek getirisi olan ana bilim dallarını seçmenin sağlam bir finansal karar olduğunu göstermektedir. Ancak öğrenciler daha düşük getirili bir bölüm seçmişlerse işgücü piyasası beklentilerini iyileştirmek için ek eğitim veya öğretim almayı düşünebilmektedir.

Haberin detayları için [Link](#)

TÜRKİYE'DE NELER OLUYOR?

MEB

Cumhuriyetimizin 100. Yılında Öğrenci Sayısı 53, Öğretmen Sayısı 93 Kat Arttı.

Geçen yüzyılda öğrenci sayısındaki değişim dikkat çekici olmuştur. Cumhuriyetimizin 100. yılının kutlandığı 2023-2024 eğitim-öğretim yılında öğrenci sayısı yaklaşık olarak 53 kat artarak 19 milyon 126 bin 106'ya ulaşmıştır. Cumhuriyetimizin ilan edildiği 1923-1924 eğitim-öğretim yılında ülkemizde toplam 12 bin 266 öğretmen görev yapmaktaydı. Bu sayı 50 yıl sonra, 1972-1973 eğitim-öğretim yılında bu sayı 209 bin 49'a yükselmiştir. Cumhuriyetimizin 100. yılında ise yaklaşık olarak 93 kat artarak 1 milyon 146 bin 177'ye ulaşmıştır.

Haberin detayları için [Link](#)

YÖK

Türkiye-Azerbaycan Üniversitesi Kuruluş Çalışmaları

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Erol Özvar, Türkiye-Azerbaycan Üniversitesi'nin kuruluş çalışmaları için Azerbaycan'a resmî bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Özvar'a ziyaretinde Yükseköğretim Kurulu Başkanvekili Prof. Dr. H. Haldun Göktaş ve Yükseköğretim Yürütme Kurulu Üyesi Prof. Dr. Naci Gündoğan ile birlikte bazı üniversite rektörleri de eşlik etmiştir. Özvar ve beraberindeki heyet, ziyaretleri kapsamında Azerbaycan Bilim ve Eğitim Bakanı Emin Emrullayev ile bir araya gelmiştir. Görüşmede, Türkiye ile Azerbaycan arasındaki ilişkileri daha da ileriye taşıyacak olan Türkiye-Azerbaycan Üniversitesi'nin yerleşkesinin belirlenmesi, kurulacak fakültelerin ve eğitim-öğretim programlarının altyapısının hazırlanması konularında çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Özvar ve beraberindeki heyet ayrıca Bakü Türk Şehitliği'ni ziyaret ederek temsili şehit mezarlarına karanfil bırakmıştır.

Haberin detayları için [Link](#)

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Özvar, Yapay Zekâ, Dijitalleşme ve Büyük Veri Alanlarında Üniversitelerde Açılacak Yeni Program ve Bölümleri Açıkladı

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Erol Özvar, yapay zekâ, dijitalleşme ve büyük veri alanlarında üniversitelerde açılacak yeni program ve bölümleri duyurmuştur. Özvar, çalışma grubunun önerilerini değerlendirdiklerini ve yapay zekâ, dijitalleşme ve büyük veri alanlarında üniversitelerde 2'si ilk kez olmak üzere 5 lisans ve tamamı yeni 12 ön lisans programı açılmasına karar verdiklerini ancak ilerleyen günlerde program sayısının artacağını belirtmiştir. Halihazırda farklı devlet ve vakıf üniversitelerinde bulunan “Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri”, “Yazılım Geliştirme” ve “Bilgi Güvenliği Teknolojisi” bölümlerinin farklı üniversitelerde de açılmasını karara bağladıklarını ifade eden Özvar, bunlara ilaveten 2 yeni lisans programının açılmasına karar verdiklerini belirtmiştir. Özvar, lisans seviyesinde açılması planlanan yeni bölümlerin “Veri Bilimi ve Analitiği” ile “Yapay Zekâ ve Makine Öğrenmesi” olduğunu açıklamıştır.

Özvar, lisans ve ön lisans programlarının açılacağı üniversiteleri ise şöyle sıralamıştır: Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Bursa Teknik Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Eskişehir Teknik Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi, Harran Üniversitesi, Karabük Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Kayseri Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Konya Teknik Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Trakya Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi.

Özvar, tamamı yeni açılacak 12 ön lisans programının “Yapay Zekâ Operatörlüğü, Büyük Veri Analistliği, Otonom Sistemler Teknikerliği, Dijital Dönüşüm Elektronikliği, Robotik ve Yapay Zekâ, Oyun Geliştirme ve Programlama, Bulut Bilişim Operatörlüğü, İmalat Yürütme Sistemleri, Kurumsal Bilişim Uzmanlığı, İnsansız Araç Teknikerliği, Ön-yüz Yazılım Geliştirme, Arka-yüz Yazılım Geliştirme” olduğunu bildirmiştir.

Haberin detayları için [Link](#)

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Tarafından Yurt Dışında Öğrenim Görmek İsteyenler için Önemli Bir Düzenleme Getirildi

Yükseköğretim Kurulu (YÖK), yurt dışında alınan yükseköğretim diplomalarının denklik işlemlerine ilişkin yeni düzenlemeleri belirlemek amacıyla 15 Mart 2024 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Tanıma ve Denklik Yönetmeliği'nde değişiklik yapmıştır. Bu değişikliklerin uygulanmasında ortaya çıkan belirsizlikleri gidermek için usul ve esasları belirleyerek bir duyuru yayınlamıştır. Yayımlanan usul ve esaslara göre:

İlk 400 sıralamasında yer alan üniversitelerden mezun olanlar, doğrudan denklik alabilecek ve Yükseköğretim Kurumları Sınavı'na (YKS) girmeleri zorunlu olmayacaktır.

Aynı derecelendirme kuruluşları tarafından ilk 1000 sıralamasında yer alan üniversitelerden mezun olanlar için, başarı şartı aranacak bölümler dahil olmak üzere tüm alanlarda, YKS'ye girmeleri zorunlu olmayacaktır ancak denklik başvurusunda bulunabileceklerdir.

İlk 1000 sıralamasında yer almayan üniversitelerin tıp, diş hekimliği, eczacılık ve hukuk programlarından mezun olanlar, YKS'ye girmeleri ve başarı şartını yerine getirmeleri gerekecektir.

Dolayısıyla sadece ilk 1000 sıralamasında yer almayan üniversitelerin tıp, diş hekimliği, eczacılık ve hukuk bölümlerinde okuyacaklar için YKS'ye girmeleri ve başarı şartını yerine getirmeleri gerekecektir. Diğer bölümler için ise YKS'ye girmek zorunlu olmayacaktır.

Bu yönetmelik değişikliği, başarı sıralaması şartı aranmayan programlarla ilgili herhangi bir kısıtlama getirmemiştir. Bu alanlarda yapılacak denklik başvuruları, önceden olduğu gibi bireysel olarak incelenecek ve karar verilecektir.

Haberin detayları için [Link](#)